Tweede Kamer der Staten-Generaal 2

Vergaderjaar 2015–2016

22 112 Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 2113 BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 april 2016

Overeenkomstig de bestaande afspraken ontvangt u hierbij twee fiches, die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC).

Fiche 1: Fiche 1: Mededeling «Wat na Parijs» (Kamerstuk 22 112, nr. 2112)
Fiche 2: Mededeling EU Actieplan tegen illegale handel in wilde dieren en planten

De Minister van Buitenlandse Zaken,
A.G. Koenders

kst-22112-2113
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2016

Fiche: Mededeling EU Actieplan tegen illegale handel in wilde dieren en planten

1. Algemene gegevens

a) *Titel voorstel*
Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's – Actieplan van de EU tegen de illegale handel in wilde dieren en planten.
b) *Datum ontvangst Commissiedocument*
26 februari 2016
c) *Nr. Commissiedocument*
COM (2016) 87
d) *EUR-Lex*
http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0087&qid=1458037433190&from=EN
e) *Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board*
SWD(2016) 38
http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52016SC0038
f) *Behandelingstraject Raad*
Milieuraad
g) *Eerstverantwoordelijk ministerie*
Ministerie van Economische Zaken

2. Essentie voorstel

De illegale handel in wilde dieren en planten en waardevolle producten daarvan neemt nog steeds toe. Deze illegale handel vormt een ernstige bedreiging voor de biodiversiteit en is mondiaal uitgegroeid tot een van de meest winstgevende vormen van georganiseerde criminaliteit. Dit ondanks de bestaande regelgeving en genomen maatregelen ter bestrijding van deze illegale handel in het kader van de overeenkomst inzake de handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten (CITES)[1] waarbij 181 landen partij zijn.

In deze mededeling stelt de Commissie een EU-actieplan voor om de illegale handel in wilde dieren en planten te bestrijden. De mededeling draagt bij aan de doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling die zijn vastgesteld in het kader van de VN *2030 Agenda voor Duurzame Ontwikkeling* (2015).
De EU heeft als afzetmarkt en doorvoerhaven een belangrijke rol bij de bestrijding van illegale handel in wilde dieren en planten en producten daarvan. De EU zet zich tevens in voor de bestrijding van illegale handel op mondiaal niveau.
Er bestaan echter nog aanzienlijke verschillen in de wijze waarop lidstaten de bestaande regels ter bestrijding van illegale handel in wilde dieren en planten toepassen. Deze situatie leidt ertoe dat de bestaande maatregelen niet voldoende efficiënt en effectief zijn.
Het actieplan zet nadrukkelijk in op het beter benutten van bestaande EU wetgeving, betere coördinatie op EU en internationaal niveau en het inzetten van middelen ter bestrijding van illegale handel in wilde dieren en planten.

[1] CITES staat voor Convention on International Tradein Endagered Secies of wild flora and fauna. CITES regelt de wereldwijde handel in ongeveer 5.000 beschermde diersoorten en 30.000 beschermde plantensoorten.

Het actieplan bevat 32 maatregelen gericht op de volgende drie prioriteiten:

1. de illegale handel in wilde dieren en planten voorkomen en de grondoorzaken ervan aanpakken;
2. de bestaande regels toepassen en handhaven en de georganiseerde misdaad doeltreffender bestrijden;
3. het wereldwijde partnerschap tussen de herkomst-, afzet- en doorvoerlanden versterken in de strijd tegen de illegale handel in wilde dieren en planten.

Het actieplan zelf bevat geen voorstellen voor nieuwe wetgeving of additionele middelen. Wel is het mogelijk dat concrete uitwerking van het actieplan in de toekomst leidt tot voorstellen met juridische en/of financiële consequenties voor de lidstaten of Europese instellingen.

Het actieplan bestrijkt de periode van 2016 tot en met 2020. Elke maatregel is gekoppeld aan een EU-actor (de diensten van de Commissie, de Europese Dienst voor Extern Optreden (EDEO), Europol, Eurojust) en/of de lidstaten en is voorzien van een tijdschema. De *EU Wildlife Trade Enforcement Group*, die bestaat uit vertegenwoordigers van de handhavingsautoriteiten van de lidstaten, zal de geboekte vooruitgang tweemaal per jaar evalueren. De Commissie zal uiterlijk juli 2018 bij de Raad en het Europees Parlement verslag uitbrengen over de vorderingen bij de uitvoering van het actieplan en over de vraag of de prioriteiten en de doelstellingen van het actieplan adequaat en relevant zijn. In 2020 zullen de geboekte vooruitgang en het succes van het actieplan bij de bestrijding van de illegale handel in wilde dieren en planten worden geëvalueerd. Op basis daarvan zal de Commissie nagaan welke verdere maatregelen noodzakelijk zijn.

3. Nederlandse positie ten aanzien van het voorstel

a) Essentie Nederlands beleid op dit terrein

Nederland strijdt al jaren tegen de illegale handel in wilde dieren en planten. Er lopen meerdere projecten om de illegale handel in wilde dieren en planten terug te dringen. Zo investeert Nederland geld in parkbeheer. Hiervan worden bijvoorbeeld rangers in olifant rijke landen opgeleid en uitgerust met moderne communicatietechnologie en forensische opsporingsmethoden en wordt de lokale bevolking geleerd de parken te beheren.

b) Beoordeling + inzet ten aanzien van dit voorstel

Het kabinet is positief over de mededeling van de Commissie waarmee zij de strijd tegen illegale handel in wilde dieren en planten hoog op de Europese agenda zet. Het kabinet onderschrijft de door de Commissie getrokken conclusie dat de biodiversiteit grote schade lijdt door de illegale handel in wilde dieren en planten en dat dit zelfs de uitroeiing van soorten teweeg brengt. Het kabinet steunt de alomvattende aanpak van de Commissie. Samenwerking op de diverse terreinen zoals tussen opsporings- en vervolgingsinstanties en tussen herkomst-, afzet- en doorvoerlanden is onontbeerlijk om dit probleem aan te pakken. Nederland zal met de Commissie en lidstaten samenwerken om te komen tot een zo goed mogelijke uitvoering van het actieplan. Eventuele Commissievoorstellen die voortkomen uit dit actieplan worden na publicatie beoordeeld op eigen merites. De Kamer zal hierover tegen die tijd worden geïnformeerd.

c) Eerste inschatting van krachtenveld

De verwachting is dat er vanuit de lidstaten brede steun is voor de mededeling van de Commissie.
Het Europees Parlement heeft inzake illegale handel in wilde dieren en planten op 15 januari 2014 resolutie (2013/2747 (RSP)) gepresenteerd. In deze resolutie over criminaliteit in verband met in het wild levende dieren en planten wordt de EU opgeroepen om meer maatregelen te nemen tegen deze illegale handel, zowel binnen als buiten de EU.

4. Grondhouding ten aanzien van bevoegdheid, subsidiariteit, proportionaliteit, financiële gevolgen en gevolgen op het gebied van regeldruk en administratieve lasten

a) Bevoegdheid

Het betreft een mededeling van de Commissie zonder juridisch bindend effect. De strijd tegen illegale handel in wilde dieren en planten ziet zowel op milieubeleid als op gemeenschappelijke handelspolitiek. Gemeenschappelijke handelspolitiek is een exclusieve bevoegdheid van de Europese Unie op basis van artikelen 3 lid 1 onder e en 207 lid 1 VWEU. Milieubeleid is een gedeelte bevoegdheid met de lidstaten op basis van artikelen 191 en 192 VWEU.

b) Subsidiariteit

Het kabinet heeft een positieve grondhouding ten aanzien van de subsidiariteit van de voorgestelde maatregelen. Verbeterde Europese samenwerking is essentieel voor een effectieve aanpak van de illegale handel in wilde dieren en planten.

c) Proportionaliteit

Het kabinet heeft een positieve grondhouding ten aanzien van de proportionaliteit van deze mededeling. Ondanks alle reeds bestaande wetgeving en maatregelen neemt de internationale illegale handel in wilde dieren en planten nog steeds exponentieel toe. Deze mededeling is een goede manier om de acties te stroomlijnen en naleving van bestaande nationale, Europese en internationale regelgeving op elkaar af te stemmen.

d) Financiële gevolgen

Deze mededeling heeft op zichzelf geen financiële consequenties. Financiële instrumenten op het gebied van ontwikkelingssamenwerking (bijvoorbeeld het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF), het instrument voor ontwikkelingssamenwerking (DCI), het instrument voor bijdrage aan stabiliteit en vrede, en andere financiële instrumenten, zoals het partnerschapsinstrument) worden tegen de illegale handel in wilde dieren en planten ingezet zonder de overeengekomen budgetten van de betrokken programma's te overschrijden. Andere mogelijke financieringsbronnen worden nog door de Commissie onderzocht. Nederland is van mening dat de EU-middelen gevonden dienen te worden binnen de in de Raad afgesproken financiële kaders van de EU-begroting 2014–2020 en het EOF 2014–2020, en dat deze moeten passen bij een prudente ontwikkeling van de jaarbegroting. Nederland is van mening dat wanneer er bij een verdere uitwerking van de mededeling financiële gevolgen voor de begroting van de lidstaten volgen, deze uitwerking opnieuw voorgelegd moet worden aan de lidstaten. Eventuele budgettaire gevolgen worden ingepast op de

begroting van de beleidsverantwoordelijke departementen, conform de regels van de budgetdiscipline.

e) Gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

Inschatting is dat monitoring en evaluatie door de *EU Wildlife Trade Enforcement Group* en de verslaglegging van de Commissie administratieve lasten kan opleveren voor de Europese instellingen. Het ligt niet in de lijn der verwachting dat de maatregelen aangekondigd in de mededeling aanzienlijke administratieve lasten en/of regeldruk voor de lidstaten met zich mee zal brengen. Het kabinet kijkt uit naar de concrete uitwerking van de voorstellen zodat deze op haar eigen merites beoordeeld kan worden.